

Simoniemen asemakaavan (Simo) vireilletulovaiheessa (16.5.2024 ->) saatujen lausuntojen (1 kpl) ja mielipiteiden (4 kpl) tiivistelmät ja vastineet niihin:

LAUSUNTO

1. Tornionlaakson museo

Suunnittelutilanne sekä rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualue sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella **Simon rannikon kulttuurimaisemat** (VAMA2021) sekä osittain valtakunnallisesti merkittävässä rakennetussa kulttuuriympäristössä **Simon kylän ja Simoniemen kyläasutus** (RKY2009). Suunnittelualue sisältyy myös **Simon maisemanhoitoalueeseen**, joka on Luonnonsuojelulain 32§ mukainen valtakunnallinen maisemanhoitoalue. Kaavallisesti alue sijoittuu Länsi-Lapin maakuntakaavan (2015) sekä pohjoisosaltaan (Kalasatama) Simon Merenrannikon yleiskaavan (1998) ja muilta osin Merenrannikon yleiskaavan muutoksen alueille (2001). Lisäksi suunnittelualueeseen kuuluva Kalasatamantie ja sen pohjoispuoli sisältyvät Simoniemi-Simonkylä osayleiskaavan ja Simoniemi-Viantien osayleiskaavan muutoksen alueelle (2003). Alueella ei ole tarkempaa kaavaa.

Maakuntakaavassa suunnittelualue sijoittuu *Asuntovaltaiselle alueelle* (AA). Valtakunnallisesti merkittävät rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema-alue on osoitettu maakuntakaavassa *Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiksi alueiksi merkinnöillä* ma 8139 ja ma 8144, jonka kaavamääräyksen mukaan *Alueen suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen*. Suunnittelualueella sijaitseva Simon Wanha Pappilan rantaan on osoitettu *Virkistys-/matkailukohde* merkinnällä rm 868, jonka kaavamääräyksen mukaan *Merkinnällä osoitetaan sellaiset virkistys- ja matkailun kannalta merkittävät kohteet, joilla sijaitsee seudullisesti merkittäviä matkailupalveluja ja -tukikohtia*. Kohdetta koskevan kehittämisperiaatteen mukaan sitä *Kehitetään ympärivuotisena kulttuuri- ja saaristomatkailukohteena*. Suunnittelualue sisältyy myös *Maaseudun kehittämisen kohdealueeseen* (mk 8193), jonka kaavamääräyksen mukaan *Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista*. Alueella tulee *säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä*. Pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen.

VASTINE

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Suunnittelualueen pohjoisosa on osoitettu Merenrannikon yleiskaavassa *Satama-alueeksi* (LS). Merenrannikon yleiskaavan muutoksessa suunnittelualueen etelä- ja itäosat sekä venesataman ja meren välinen alue on osoitettu *Maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja* (MY). Pappilan ja venesataman ympäristö on osoitettu *Matkailupalvelujen alueeksi, jolla ympäristö säilytetään* (RM/s). Venesatamalle ja sitä ympäröivälle liikennealueelle ei yleiskaavassa ole selkeää merkintää, mutta oletettavasti ne on osoitettu *Venesatamaksi* (LV) ja *Vesialueeksi* (W). Suunnittelualueen eteläosan MY-alueella on useita yleiskaavassa osoitettuja *Ulkoilureittejä* sekä *Luonnonsuojelualue* (SL).

Välittömästi kaavoitettavan alueen pohjoispuolella olevassa Simoniemi-Simonkylä osayleiskaavan ja Simoniemi-Viantien osayleiskaavan muutoksessa suunnittelualueeseen rajautuu *Kalamaja-alue* (RK), jolle on osoitettu *Kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennuskohde, joka on säilytettävä*. (56. Kalasataman ranta-aittoja ja vajoja). Suunnittelualueelle jatkuva Pappilantie on osoitettu samaisessa osayleiskaavassa *Historialliseksi raitiksi museotieksi/yhdystieksi*, jonka kaavamääräyksen mukaan *Tienlinjaus ja leveys on säilytettävä perinteisessä muodossaan*.

MY-alueen kaavamääräyksen mukaan *Alueelle ei saa rakentaa. Rakennusoikeus on osoitettu tilakohtaisesti tämän yleiskaavan mukaisille AP, AP/RA ja RM alueille. (Maankäyttö- ja rakennuslain 43 §:n mukainen rakentamisrajoitus)*. RM-merkinnän kaavamääräyksen mukaan *Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 10 % rakennusluvassa esitetyn, yleiskaavan mukaisen rakennuspaikan pinta-alasta, alueella olevien suojelumääräyksellä suojeltujen rakennusten lisäksi tulevia uudisrakennuksia kuitenkin enintään 300k-m²*.

Myös Kantolanharjun(tien) ja Pappilantien välinen MY-alue on osoitettu lisämerkinnällä */s Alueeksi, jolla ympäristö säilytetään*, ja jonka kaavamääräyksen mukaan *Alueella olevien rakennusten purkaminen tai siirtäminen purkamista merkitsevällä tavalla on kiellettyä. (MRL 41 § 2 mom.)*

Simon vanha pappila ja Simoniemen kalasatama on inventoitu sekä Simoniemen ja Simonkylän osayleiskaavan rakennetun ympäristön inventoinnissa (2001) että Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeessa (2006–07) ja ne ovat mukana Simon kulttuuriympäristöohjelmassa *Mutterikuistien kylät* (Ympäristö 9/2013). Pappilan pihapiirin vanhoista rakennuksista on varsinaisen pappilan lisäksi säilynyt kaksikerroksinen aitta. Vanha pappila on arvioitu kulttuuriympäristöohjelmassa rakennushistoriallisesti ja kulttuurihistoriallisesti erittäin arvokkaaksi kohteeksi, jolla on myös maisemallista

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

arvoa. Simoniemen kalasatamassa on jäljellä neljä vanhaa kala-aittaa tai -vajaa. Kulttuuriympäristöohjelmassa kalasatamalla on todettu olevan kulttuurihistoriallista arvoa ja aitoilla rakennushistoriallista, kulttuurihistoriallista ja maisemallista arvoa.

Luonnonsuojelulain 32 § mukaisen valtakunnallisen Simon maisemanhoitoalueen arvot liittyvät myös nimenomaan kulttuurimaisemaan, mikä tulee myös huomioida suunnittelussa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnitellun asemakaavan alueella ei sijaitse tunnettuja muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Lähin tunnettu kiinteä muinaisjäänös **Huhta** (*tunnus muinaisjäänösrekisterissä 1000009078*), kolme rakkakuoppaa, sijaitsee noin 350 metriä suunnittelualueelta kaakkoon.

Asemakaavan alueella on vuoden 1843 pitäjänkartassa kaksi merkintää. Paikalla on sijainnut mahdollisesti pappila ja asuinrakennus. Pappilan alueella on tehty myöhemmin teitä ja rakennuksia. Myös toisen rakennuksen alueella on ollut erilaista maankäyttöä, esimerkiksi peltoa vuonna 1952 ja nykyään paikalla vaikuttaisi olevan katso- ja lava tai jokin vastaava rakennelma. On siis todennäköistä, ettei kumpikaan kohde ole säilynyt.

Ottaen huomioon alueen maankäytön on epätodennäköistä, että alueella sijaitsi aiemmin tuntemattomia muinaisjäännöksiä.

Tornionlaakson museo haluaa kuitenkin muistuttaa, että jos hankkeen yhteydessä kuitenkin alueelta paljastuu muinaisjäännöksiin liittyviä rakenteita, kulttuurikerroksia tai esineitä, tulee toimia Muinaismuistolain (MML) 14 § mukaisesti: *jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäänös, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ muinaisjäänöksen kohdalta heti keskeytettävä*. Tuoloin on otettava yhteyttä alueelliseen vastuumuseoon (Tornionlaakson museo).

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Suunnitelman mukaan asemakaavan tavoitteena on osoittaa alueelle sijoittuvalle matkailupalveluyhtiölle lisää majoitusrakennuksia (40 kpl á n. 30 k-m² + optio 10/20 kpl laajennusvara) ja selkiyttää alueen maankäyttö käyttötarkoitusten, yhteyksien ja vesiatamien alueelta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan samalla määritetään myös kaavoitettavalla alueella sijaitseva pappilarakennuksen ja sen lähiympäristön suojelun taso ja laajuus asemakaavatasolla. OAS:n mukaan suunnittelussa tukeudutaan voimassa olevan osayleiskaavan aikana laadittuihin selvityksiin ja tarvittavia erilliselvityksiä laaditaan, mikäli viranomaisvuorovaikutuksessa niitä edellytetään.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on tunnistettu aluetta koskevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Vaikutusten arvioinnin kohteena todetaan olevan muun muassa vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön. Suunnittelualue sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella ja rakennetussa kulttuuriympäristössä, jolloin tuleekin kiinnittää erityistä huomiota kaavamuutoksen maisemallisiin ja rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistuviin vaikutuksiin. Yleiskaavamääräyksissä on osoitettu selkeitä kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimiseen liittyviä määräyksiä.

Tornionlaakson museo toteaa, että suunnittelualueeseen liittyy lukuisia kulttuuriperintöön, rakennettuun kulttuuriympäristöön ja maisemaan liittyviä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamia vaalittavia arvoja, joiden yhteensovittaminen kaavan tavoitteiden kanssa voi olla haastavaa.

Suunnittelualueella voimassa olevat yleiskaavat ovat yli 20 vuotta vanhoja. Niiden laatimisen jälkeen on sekä valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen että maisema-alueiden inventoinnit päivitetty ja laadittu Simon kulttuuriympäristöohjelma. Lisäksi alueella on tapahtunut merkittävää rakentamista sekä satama-alueella että pappilan välittömässä läheisyydessä. Alueella on myös vanhempaa rakennuskantaa, jota ei ole aiemmin inventoitu. Lisäksi on perustettu luonnonsuojelulain 32 § mukainen valtakunnallinen Simon maisemanhoitoalue, jonka arvot liittyvät myös nimenomaan kulttuurimaisemaan. Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan tämän takia yleiskaavoja varten laaditut selvitykset ovat vanhentuneita eivätkä siten ole riittäviä asemakaavoitusta varten.

Kaavan vaikutusten arviointi suhteessa valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin nousevat keskeisiksi arvioitaviksi vaikutuksiksi. Jotta kaavan vaikutuksia kulttuuriympäristöön ja maisemaan voidaan riittävällä tavalla arvioida, tulee suunnittelun pohjaksi laatia alueelta kulttuuriperintö/ympäristöselvitys, jossa painotetaan vanhan pappilan historiallisia erityispiirteitä ja säilyneisyyttä. Selvitykseen tulee sisältyä kalasataman alue ja maisemallinen tarkastelu. Suunnittelusta rakentamisesta tulee laatia viitesuunnitelmat ja/tai havainnekuvia ja -malleja, jotta voidaan arvioida muutoksen vaikutukset ja sopeutuminen maisemaan. Viitesuunnitelmien pohjalta tulee arviotavaksi, onko tarpeen tehdä lisäksi muita selvityksiä tai havainnollistuksia vaikutusten arvioinnin tueksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Simoniemen kaavoitettavasta alueesta laaditaan kulttuuriympäristöselvitys, johon sisältyy myös maisemallinen tarkastelu.

Alueelle tavoitellusta rakentamisesta on tehty viitesuunnitelmat ja ne tuodaan esille kaavamateriaalissa.

1. Osallisen mielipide (mielipiteen esittäjä ei ole ilmaissut osallisuuden luonnetta)

MIELIPIIDE

Huomautuksia koskien arviointiprosessia

4.3. Asemakaava

Suunnittelualueella ei ole voimassa asemakaavaa.

Huomautus:

Aluetta ei saa asemakaavoittaa lisämajoituksen saamiseksi alueelle. Simon kunta on 12.4.2023 olleessa aluetta koskevassa huutokauppailmoituksessa ilmoittanut, että alueen kaava sallii lisämajoitusrakentamisen.

Matkailuyrittäjän tavoitteena on rakentaa alueelle 40 majoitusrakennusta ja optiona 10/20 rakennusta. Alueella on voimassa yleiskaava, jonka mukaan suurimmalle osalle tätä aluetta rakentaminen on kielletty. Eli huutokauppailmoituksessa on annettu virheellistä ja harhaanjohtavaa tietoa.

6. Selvitettävät asiat

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen selvitetään.

Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista on alustavasti tunnistettu seuraavat tätä asemakaavaa koskevat tavoitteet:

- terveellinen ja turvallinen elinympäristö: varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat: Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnon perinnön arvojen turvaamisesta. Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Huomautus:

- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö olisi tullut ottaa huomioon jo Simon kunnan matkailun kehittämissuunnitelmaa tehtäessä. Tulvavaara-alueet ovat varmaan olleet kunnan päätöksentekijöiden tiedossa jo vuosikymmenet ranta-alueen siirryttyä kunnan omistukseen. Nyt edellä mainittu pyritään paikkaamaan kaavamutoksella niin, että kunta on tarkistanut myymiensä kiinteistöjensä rajoja siten, että

VASTINE

Simon kunnanhallitus on päättänyt 4.9.2023 § 221 asemakaavan käynnistämisestä Simoniemen alueelle.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö on alueelle laadittavan asemakaavan yksi lähtökohdista ja kaavassa tuodaan esille millä tavalla se toteuttaa ja edistää tätä(kin) valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta.

lisärakentamiseen tarvittavaa alaa on laajennettu suojelun piirissä olevalle alueelle Kantolaan. Kunnan olisi tullut selvittää tulvavaara-alueiden vaikutus mahdolliseen lisärakentamistarpeeseen jo matkailun kehittämissuunnitelmaa tehtäessä.

- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat.

Kunnanvaltuusto teki 24.4.2023 myyntipäätöksen myydä kiinteistöt matkailuyrittäjälle. Kunnanhallitus teki 28.6.2023 päätösesityksen Kantola-kiinteistön rajojen tarkistamisesta siten, että majoitusrakentamiseen tarkoitettua aluetta Kantolassa laajennettiin noin 3 hehtaarin verran. Kyseinen alue on vanhaa suojeltua kuusimetsää, jossa on uhanalaisia kasveja, lintuja sekä lähteitä. Kunnanvaltuusto hyväksyi rajan tarkistamisen kokouksessaan 8.8.2023.

Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja säilyttäminen on keskeinen seikka kaavamutoksen vaikutuksia selvitettäessä. Selvitykset tulee toteuttaa siten, että kaikki osa-alueet selvitetään, mukaan lukien alueella oleva linnusto, jossa esiintyy useampikin uhanalainen laji. Suojeltuja alueita ei tule kaavoittaa matkailualueen majoitustarpeita varten.

Kaavamutoksella rajoitetaan erittäin merkittävästi kunnan ja erityisesti kylän asukkaiden sekä myös täällä lomailevien ihmisten liikkumisvapautta. Omistajanvaihdoksen myötä tällaisia rajoituksia on jo toteutettu. Kunnan asukkaiden jokaisenoikeuksia on loukattu. Laaja alue rannan seutua tulee vain matkailijoiden käyttöön eikä kunnan asukkailla ole enää tärkeitä perinne- ja luontoelämyksiä saatavilla omassa asuinympäristössään. Simoniemen satama-alueen matkailullisen kehittämisen suunnitelmassa sanotaan, kylläkin koskien vaihtoehtoa karavaanalue: "Alueen profiili muuttuu luonnon läheisestä ja hyvinvointia tuovasta ympäristöstä rakennetuksi." Näin tapahtuu myös mikäli alueelle rakennetaan 40-60 majoitusmökkiä.

Kaavamutosta ei tule toteuttaa näin mahtipontisella rakentamisella. Simoniemi huokuu paikallishistoriaa ja maaseutukulttuuria, eikä yleisilmettä tule särkeä liiallisilla mökki-investoinneilla. Simoniemi ei kaipaa nykyisen

Kaavan laadinnassa huomioidaan ja arvioidaan tulvavaara sekä tulvan vaikutukset.

Alueelta on laadittu luontoselvitys, joka huomioidaan kaavassa suojeltavin ja säilytettävien aluevarauksi, merkinnöin ja määräyksin sekä ohjataan rakentamista ja muuta maankäyttöä selvityksen suositusten perusteella.

Merkitään tiedoksi.

Kaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla osalliset ja oleva maanomistus huomioiden. Kaava-alueella säilyy yleinen venesatama ja laaja virkistysalue uimarantoineen ja liikunta-alueineen.

Kaavassa huomioidaan alueen kulttuuri-, luonto- ja maisemarvot niin että uudisrakentaminen sopeutuu olevaan arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön.

majoitustarjonnan lisäksi noin valtavaa lisärakentamista, vaan luontoa ja perinnekulttuuria monipuolistaavia pienimuotoisia elämysinvestointeja.

8. Arvioitavat vaikutukset

Kaavoituksen yhteydessä selvitetään ja arvioidaan kaavan toteutumisesta aiheutuvia seuraavanlaisia vaikutuksia.

Ympäristövaikutukset (vaikutukset luonnonympäristöön; kasvillisuuteen sekä pinta- ja pohjavesiin)

9. Osalliset

Huomautus kohtiin 8. ja 9.

Ympäristövaikutus selvityksissä ei ole mainintaa alueen linnuston selvityksestä. Osallisten listassa on mainittu Lintuharrastajat Xenus ry. Mikä on em. yhdistyksen rooli näissä ympäristöselvityksissä? Todettakoon, että edellä mainitulla nimellä olevaa yhdistystä ei yhdistysrekisterin mukaan ole toiminnassa eikä olemassa.

Koska kaavamuutosalueella esiintyy ja pesii runsaasti erilaisia lintulajeja ja osa niistä on uhanalaisia, vaadin, että alueella tehdään tieteellinen selvitys alueen linnustosta.

Meri-Lapin lintutieteellinen yhdistys Xenus ry on osallinen, jolta pyydetään lausunto kaavan valmistelu- ja ehdotusvaiheessa.

Alueelta on luontoselvityksen yhteydessä tutkittu myös linnusto kaavan tarkoitus ja vaikutus huomioiden tarkoituksenmukaisessa laajuudessa.

2. Osallisten mielipide (mielipiteen esittäjät eivät ole ilmaisseet osallisuuden luonnetta – ilmeisesti kyläläisiä)

MIELIPIIDE

Taustaa

Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu luovat edellytyksiä hyvälle elinympäristölle ja sen kehittämiselle. Kaavoituksen keskeisenä tehtävänä on sovittaa yhteen eri näkökulmia ja tavoitteita.

Maankäyttö ja rakennuslain tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitys. Hyvän elinympäristön ja kestävästi rakentuvien yhdyskuntien kehittäminen edellyttää avoimeen tiedottamiseen, vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön sekä monipuoliseen asiantuntemukseen perustuvaa toimintatapaa suunnittelussa. Laaja osallisuus, avoimuus, varhainen

VASTINE

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

osallistuminen ja vuorovaikutus ovat maankäyttö- ja rakennuslain keskeisiä periaatteita. Yksipuolisen kuulemisen sijasta laki korostaa osallistumista ja vuorovaikutusta osallisten kanssa (MRL 1 § ja 6 §). Osallisia ovat paitsi maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työtekoon tai muihin oloihin sekä etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. (MRL 62 §)

Kaavoituksen alkamisesta tiedotetaan osallisille (vireilletulosta ilmoittaminen) ja tarjotaan mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun. Tarkoituksena on avata kaavaprosessi julkiseksi varhaisessa vaiheessa niin, että kaikilla, joita kaava koskee, on mahdollisuus osallistua keskusteluun suunnittelun tavoitteista ja ratkaisuperiaatteista. Merkittävässä asemakaavoissa osallistumisen tulisi olla laajaa ja monipuolista.

Osallistumismenettelyt suunnitellaan kaavakohtaisesti ja ne esitetään osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tiedotetaan osallisille. Osalliset voivat saattaa keskusteluun suunnitellun osallistumisen ja vaikutusten arvioinnin riittävyyden (neuvottelu osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta).

Kaavoituksesta tiedottaminen

Tiedottaminen ja tiedonhankinta ovat pääosin yksisuuntaista ja välillistä viestintää.

Kunnan velvollisuus on tiedottaa kaavoituksen alkamisesta (vireilletulosta ilmoittaminen). Tällöin osallisille tulee tiedottaa myös kaavoituksen lähtökohdista ja osallistumis- ja arviointimenettelyistä (osallistumis- ja arviointisuunnitelma.) (MR L63 §)

Kaavoituksen seuraamisen ja vaikuttamisen edellytys on tiedonsaanti. Tiedottamisella varmistetaan, että osallisilla on mahdollisuus seurata kaavoitusta ja vaikuttaa siihen. Kaavan valmistelun aloittamisesta (vireille tulosta), nähtävillä olosta ja hyväksymisestä tiedotetaan paikallisissa sanomalehdissä ja useimmiten myös sähköisesti kunnan verkkosivuilla.

Tiedottamisen muotoja ovat;

- Kunnan ilmoitus (kuulutus)
- Kirje
- Tiedote
- Esite
- Kaavan nähtävillä pitäminen
- Näyttely
- Lehdistötiedote ja tiedotustilaisuus
- Internet tiedottamisessa

Osallistuminen ja vuorovaikutus

Vuoropuhelumenetelmin saadaan aikaan välitöntä ja monitahoistakin vuorovaikutusta osapuolten kesken. Yhteistyömenetelmille on vuoropuhelun lisäksi ominaista toistuvuus ja usein edustuksellisuus.

Osallistuminen tuottaa kaavan suunnittelijoille tietoa asukkaiden ja muiden ympäristön käyttäjien tarpeista ja arvostuksista. Paikallistuntemus täydentää selvityksiin perustuvaa asiantuntijatieta. Ympäristön

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

käyttäjien arkikokemus voi tuoda uusia näkökulmia suunnitteluun. Keskustelua ja yhteistyötä eri toimijoiden kanssa tarvitaan erilaisten näkemysten yhteensovittamisessa. Asukkaat ja muut ympäristön käyttäjät haluavat mahdollisuuden vaikuttaa elinympäristöönsä.

Osallistumisen tarve syntyy erityisesti, kun kaava-alueella on ratkaisua vaativia ongelmia tai kun kaavoitukseen liittyy ristiriitaisia tavoitteita. Henkilökohtainen yhteys kaavoittajaan on asukaille tärkeä: sitä pidetään tärkeimpänä vaikuttamisen keinona. Toisaalta osallistujat kaipaavat myös varmuutta siitä, että luottamushenkilöt saavat tietoonsa esitetyt kannanotot.

Vuorovaikutuksessa saadaan erilaisten toimijaryhmien näkökulmat monipuolisesti esille – lähtökohdaksi suunnittelijoille ja päätöksentekijöille. Reiluksi koetun kaavoitusprosessin jälkeen eri osapuolien on helpompaa hyväksyä lopputulos, vaikkei se olisikaan joka suhteessa omien toiveiden mukainen. Toimiva vuorovaikutus rakentaa osapuolten välistä luottamusta ja sitoutumista kaavan toteuttamiseen.

Osallisia ovat ne, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Heitä ovat esimerkiksi kaava-alueen maanomistajat, asukkaat ja muut ympäristön käyttäjät. Lisäksi osallisia ovat ulkoilijat tai virkistyskäyttäjät tai alueella toimivat yritykset ja laitokset sekä niiden työntekijät. Sama henkilö voi olla osallinen usealla eri perusteella, esimerkiksi asukkaana, yrittäjänä ja jonkin järjestön edustajana. Yhteisöt ovat osallisia silloin, kun suunnittelu koskee niiden toimialaa. Tällaisia yhteisöjä voivat olla maanomistajia, asukkaita tai tiettyjä intressejä edustavat yhdistykset kuten omakoti-, asukas- tai luonnonsuojeluyhdistykset sekä paikallisella tai alueellisella tasolla toimivat yhteisöt kuten tienhoitokunnat ja vesiensuojeluyhdistykset.

Vuorovaikutuksen (vuoropuhelu) muotoja ovat;

- Yleisötilaisuus
- Suunnitteluvastaanotto ja näyttelypäivystys
- Tulevaisuusverstaas
- Suunnittelupaja
- Kävelykierto
- Mielikuvakartta tai kognitiivinen kartta
- Tarrakartta
- Keskusteluryhmä internetissä
- Seminaari ja paneelikeskustelu
- Kokousvierailu

YHTEISTYÖ

- Yhteistyöryhmä
- Neuvottelu
- Alueellinen yhteistyö

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitellut osallistumistilaisuudet (tiedottaminen sekä osallistuminen ja vuorovaikutus) sekä perustiedot kaavahankkeesta esitetään osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Kunnan tulee järjestää osallisille mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta (MRL 62 §). Asetuksessa säädetään tarkemmin mielipiteen esittämisestä kaavaa valmisteltaessa (MRA 30 §).

Tilaisuuden varaamisesta mielipiteen esittämiseen tiedotetaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetulla, osallisten tiedonsaannin kannalta toimivalla tavalla. Periaatteena on, että osallistuminen ja vaikutusten arviointi järjestetään kaavan tarkoituksen ja merkityksen edellyttämällä tavalla (MRL 63 §). Merkittävyttä voidaan arvioida esimerkiksi seuraavien kysymysten perusteella:

- millaisia asioita kaavassa käsitellään,
- millaisia ovat kaavoituksen kohteena olevan alueen ominaisuudet ja
- millaisia ovat kaavan toteuttamisen vaikutukset.

Seuraavat kaavoituskohteen ominaisuudet lisäävät kaavan merkittävyttä:

- rakennetun ympäristön, maiseman tai luonnonympäristön erityiset arvot ja muutosherkkyys
- alueella esiintyvät ympäristöongelmat kuten maaperän liikaantumista tai liikenteen päästöistä johtuvat terveysriskit
- alueen sosiaalisen luonteen haavoittuvuus kuten yksipuolinen väestörakenne, syrjäytymisvaarassa olevan väestön suuri osuus tai palvelujen puute tai uhanalaisuus.

Olennaista on myös se, miten merkittäväksi osallistujat kokevat kaavan. Vakiintuneen maankäytön muutokset koetaan yleensä merkittävämpinä kuin muutokset keskeneräisillä tai muutoin muutostilassa olevilla alueilla. Myös alueeseen kohdistuvat ristiriitaiset intressit ja aikaisempi konfliktihistoria asettavat erityisiä vaatimuksia osallistumisen suunnittelulle ja järjestämiselle.

Kaavan vaikutuksia selvitetään ja arvioidaan vuorovaikutuksessa osallisten kanssa. Vaikutusten arviointi tukee osallistumista tuottamalla tietoa ja asia-argumentteja kaavasta käytävään keskusteluun. Vuoropuhelu osallisten kanssa tukee monella tavoin asiantuntijoiden työtä. Vaikutusten arviointi ja sen liittyminen osallistumiseen suunnitellaan kaavoituksen alkaessa ja kuvataan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Kaavoituksen vaiheet

1. Aloitus- ja valmisteluvaihe
  - Kaavamuutoksen tarpeen arviointi
  - kaavamuutoksen tavoitteet ja periaatteet

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

- kaavamuutoksen merkittävyyden arviointi
  - osallistumis- ja arviointisuunnitelma (oas) valmistuu
  - kaavaluonnos valmistuu
  - palautteen käsittely
  - kaavaehdotuksen laadinta
2. Ehdotusvaihe
- Kaavamuutosehdotus valmistuu
  - Yhteenveto muistutuksista ja lausunnoista
  - Mahdolliset muutosehdotukset ja tarkistukset ehdotukseen
3. Hyväksymisvaihe
- Ilmoittaminen kaavan hyväksymisestä (Muutoksenhaku)
  - Kuulutus kaavan voimaantulosta

Osallistumiseen tulee tarjota mahdollisuus riittävän varhaisessa vaiheessa niin, että osalliset voivat ottaa kantaa myös kaavan tavoitteisiin, suunnitteluperiaatteisiin ja vaihtoehtoihin. Osallistuminen tulee suunnitella kaavoituksen alkaessa osana kaavatyön ohjelmointia niin, että se palvelee suunnittelua, vaikutusten arviointia ja päätöksentekoa kaavoituksen eri vaiheissa (aloitus- ja valmisteluvaihe, ehdotusvaihe ja hyväksymisvaihe). Osallistumismenettelyt samoin kuin vaikutusten arviointi suunnitellaan kaavan merkityksen edellyttämällä tavalla. Merkittävyyteen vaikuttaa myös kaavassa käsiteltävien asioiden merkitys eri osallisryhmien kannalta. Myös paikalliset kysymykset voivat olla tämän vuoksi merkittäviä.

Muistus Simon kunnalle kaavan aloittamis- ja valmisteluvaiheeseen - Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kohta 5. Suunnittelun tavoitteet

”Simon kunnanhallitus on 4.9.2023 §221 päättänyt käynnistää Simoniemen matkailualueen asemakaavoituksen. Asemakaavan tavoitteena on osoittaa alueelle sijoittuvalle matkailupalveluyhtiölle lisää majoitusrakennuksia (40 kpl á n.30 k-m2 + optio 10/20 kpl laajennusvara) ja selkiyttää alueen maankäyttö käyttötarkoitusten, yhteyksien ja venesatamien alueelta. Samalla määritetään myös kaavoitettavalla alueella sijaitseva pappilarakennuksen ja sen lähiympäristön suojelun taso ja laajuus asemakaavatasolla.”

Kaavoituksen tarkoitus ei voi olla ainoastaan vain lomamökkien rakentamisen mahdollistaminen ja matkailualueen intressi. Kaavoituksessa tulee ottaa huomioon myös virkistysalue ja ulkoilureitit sekä virkistystoiminnot alueella ja näiden mahdollistaminen edelleen asukkailla. Alueella on myös muitakin maanomistajia kuin kunta tai matkailuyritys, jotka tulee ottaa huomioon. Suunnittelun tavoitteissa tulee avata, mitä tarkoitetaan maankäyttö käyttötarkoitusten, yhteyksien ja venesataman alueella. Suunnittelun

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Simoniemen asemakaavassa huomioidaan myös mm. virkistysalue ja ulkoilureitit sekä virkistystoiminnot alueella. Osallisia ovat naapurimaanomistajien lisäksi kyläläiset ja muut joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa.

tavoitteissa tulee huomioida muukin näkökulma kuin yritys­näkökulma, jotta se aidosti palvelee myös muita osallisia.

Kohta 8. Arvioitavat vaikutukset

Kohtaan on lisättävä myös arvioitavat vakiintuneen maankäytön muutoksien vaikutukset suhteessa kaavoitettavan alueen muihin maanomistajiin sekä asukkaisiin.

Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta, supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita taikka nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla, heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä taikka muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Kohta 10. Osallistuminen ja vuorovaikutuksen järjestäminen

Osallistuminen ja vuorovaikutuksen järjestämiskohdassa puhutaan melko yksinkertaistettuna vain tiedottamisesta. Osallistuminen ja vuorovaikutuksen järjestäminen on täysin riittämätön, kun puhutaan merkittävästä asemakaavan muutoksesta ranta-alueella, jossa on perinnekulttuurimaisema. Ranta-alue on ollut kokonaisuudessaan asukkaiden vapaassa virkistyskäytössä. Suunnitelmassa on huomioitava kaavan merkityksen laajuus eri osallisten näkökulmista. Alueeseen kohdistuu myös ristiriitaiset intressit ja aikaisempi konfliktihistoria asettavat erityisiä vaatimuksia osallistumisen suunnittelulle ja järjestämiselle.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan tulee merkitä fyysisiä osallistumistilaisuuksia (yleisötilaisuuksia osallisille) kaavoituksen eri vaiheisiin (aloitus- ja valmisteluvaihe, ehdotusvaihe ja hyväksymisvaihe).

Osallistumistilaisuuksista tulee tehdä toteuttamissuunnitelma, miten osallisia (myös asukkaita), niin että yleisötilaisuuksista tulee tieto asukkaille, muutenkin kuin kunnan verkkosivujen kautta. Kunnan tulee tehdä aktiivisesti yhteistyötä Simoniemen Jako- ja Osakaskunnan ja Simoniemi-Viantie kyläyhdistyksen kanssa, jotta asukkaat tavoitetaan ajoissa yleisötilaisuuksiin.

Osallistumismahdollisuuksien järjestäminen on kunnan tehtävä. Kunnan toimia osallistumisen aikaansaamiseksi kutsutaan myös osallistamiseksi. **Tehokas tiedottaminen sekä huolella harkitut ja hyvin järjestetyt tilaisuudet tuovat parhaan hyötysuhteen sekä kaavan valmistelijoiden että osallistujien kannalta.** Osallistujien näkemykset auttavat puolestaan kaavan suunnittelijaa tunnistamaan kaavan vaikutuksia, kiinnittämään huomiota eri tahojen kannalta olennaisiin kysymyksiin ja arvioimaan kaavan vaikutuksia eri näkökulmista. Palautetta kertyy yleisötilaisuuksista, neuvotteluista, erilaisista tapaamisista, Internetin kautta sekä henkilökohtaisten yhteydenottojen ja lehtien palstoilla käydyin julkisen keskustelun tuloksena. Sitä saadaan myös kirjallisina mielipiteinä ja lausuntoina nähtävillä olojen yhteydessä. Palautteen järjestelmällinen kirjaaminen ja kokoaminen helpottaa sen käsittelyä ja hyödyntämistä suunnittelussa ja päätöksenteossa. Palautteen kokoaminen sekä yhteenvetojen ja johtopäätösten teko liittyy keskeisiin suunnitteluvaiheisiin ja niissä tehtäviin ratkaisuihin. Esimerkiksi osallistumistilaisuuksissa

Kaavan toteuttamisen vaikutukset arvioidaan maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla, minkä asianosaiset viranomaistahot varmistavat kaavaprosessin aikana käytävässä viranomaisvuorovaikutuksessa.

Kaavasta on järjestetty yleisötilaisuus 7.11.2024, jossa esiteltiin siihen mennessä laaditut selvitykset, kaavakarttaluonnos ja -selostus sekä käytiin vilkas vuoropuhelu josta laadittiin muistiinpanot kaavan laadinnan tueksi.

Tarvittaessa seuraava yleisötilaisuus pidetään ehdotusvaiheessa.

Merkitään tiedoksi.

on hyvä kertoa myös aikaisemman osallistumisen tuloksista; millaista palautetta on saatu ja miten se on voitu ottaa huomioon kaavan valmistelussa.

5.6.2024 pidetty tilaisuus ei ollut kunnan järjestämä osallistumistilaisuus, kaavan suunnittelija (Arkkitehtitoimisto Jarmo Lokio Oy:n edustaja) puuttui tilaisuudesta eikä kunnan edustaja kirjannut ylös asukkaiden ja yhteisöjen suullisia mielipiteitä. Joten tilaisuutta ei voida pitää lain tarkoittamana osallisten osallisuutta ja vuorovaikutusta edistävänä osallistumistilaisuutena.

Simossa 7.6.2024 (74 allekirjoittajaa)

Merkitään tiedoksi.

3. Osallisen mielipide (kyläläinen)

MIELIPIDE

Kohta 4.3 Asemakaava

Suunnittelualueella ei ole voimassa asemakaavaa.

HUOMAUTUS:

Aluetta ei saa asemakaavoittaa matkailulle.

Kohta 8. Arvioitavat vaikutukset

Kaavoituksen yhteydessä selvitetään ja arvioidaan kaavan toteutumisesta aiheutuvia seuraavanlaisia vaikutuksia.

✓ Ympäristövaikutukset (vaikutukset luonnonympäristöön; kasvillisuuteen sekä pinta- ja pohjavesiin)

HUOMAUTUS:

Luontoselvitykset tulee toteuttaa maalla ja merialueella. On otettava huomioon mökkien rakentamisesta ja matkailusta aiheutuvat lyhyt- ja pitkäaikaiset vaikutukset alueella sijaitseviin monimuotoisiin luontotyypeihin.

VASTINE

Simon kunnanhallitus on päättänyt 4.9.2023 § 221 asemakaavan käynnistämisestä Simoniemen alueelle.

Maankäyttö- ja rakennuslain 9§ 2.momentin mukaisesti selvitykset tehdään koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Kaikki perinnebiotooppien luontotyypit ovat uhanalaisia. Perinnebiotooppien määrä on vähentynyt Suomessa jo 1880-luvulta alkaen, mutta niiden määrän ja laadun kato kiihtyi entisestään sotien jälkeen.

Perinnebiotoopit eli kedot, niityt, hakamaat ja metsälaitumet ovat perinteisen karjatalouden muovaamia, yleensä runsaslajisia elinympäristöjä, jotka ovat tuottaneet karjan tarvitseman talvirehun tai olleet laitumina. .

Kalliokedot, kedot, tuoreet niityt, kosteat niityt, järven- ja joenrantaniityt, **merenrantaniityt**, tulvaniityt, suoniityt, lehdesniityt, hakamaat ja metsälaitumet osoittautuivat kaikkein uhanalaisimmiksi perinnebiotooppien luontotyyppiryhmiksi, sillä kaikki näihin ryhmiin lukeutuvat luontotyypit on arvioitu äärimmäisen uhanalaisiksi.

Kaavoitettavalla alueella ei ole tehty riittävän kattavaa luontotyyppien paikallista selvittämistä. Kaavoitettavalle alueelle sijoittuu useita eri luontotyyppisiä, jotka vaihtelevat monimuotoisena tällä alueella. Selvitys on tehtävä ennen rakentamisen ja toimenpiteiden aloittamista. Kaikista toimenpiteistä on pidättäydyttävä kunnes riittävät tutkimukset on saatu tehtyä.

Luontoselvityksessä on arvioitava koko kaavoitettavalta alueelta löytyvät kaikki erinlaiset uhanalaiset luontotyypit mukaanlukien vedenalaiset alueet. Lisäksi on turvattava näiden luontotyyppien elinvoimaisuus varmistamalla, että näille alueille ei rakenneta mökkikylää ja tuoda jatkuvaa turistitoimintaa. Tällaiset uhanalaiset luontotyypit kestävät normaalia vähäistä liikkumista, kuten yksittäisen ihmisen marjan poimintaa, suhteellisen hyvin. Ne ovat kuitenkin herkkiä alueita ja niiden elinvoimaisuus kärsii, jos alueella harjoitetaan runsasta liikennettä.

Luontotyyppien säilymistä voidaan edistää mm. järjestämällä herkille alueille kävelyreitit ja rajoittamalla ihmisiä liikkumasta niiden ulkopuolella. Myös merialueiden käyttöä on rajoitettava huomioiden merenalaisten luontotyyppien ja rannikolla pesivien lintujen riittävät elinolosuhteet.

Matkailuyritys on ilmoittanut harjoittavansa Simoniemen edustalla turisteille vesijettien jatkuvaa käyttöä. Myös merenalaiset luontotyypit on huomioitava selvityksessä, koska alueelle kaavaillaan merellä tapahtuvaa runsasta

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Kaava-alueelta on laadittu MRL 9§ mukainen luontoselvitys, jonka riittävyys ja kattavuus arvioidaan kaavaprosessin aikana käytävässä viranomaisvuorovaikutuksessa.

Ks. vastine yllä.

Luontoselvitys ohjaa alueen asemakaavoitusta ja rakentamisen sekä kulkureittien sijoittumista.

Hankkeeseen ryhtyvä ei ole ilmoittanut vesijettien tai moottorikelkkojen jatkuvasta käytöstä kaavoitettavalla alueella eikä

toimintaa. Erityisesti on otettava huomioon mahdolliset merenalaiset hiekkasärkät ja kivipohjaisen vedenalaiseen luontotyyppiin kohdistuvat vaikutukset sekä näiden luontotyyppien uhanalaisuus ja erityispiirteet.

Luontoselvitykseen on lisättävä myös arvio merellä tapahtuvan matkailuun liittyvän moottoriliikenteen vaikutukset alueella pesivien lintulajien olosuhteisiin erityisesti lintujen pesimäaikana.

Uhanalaiset kasvit ja lintulajit: Selvityksessä on otettava huomioon alueella sijaitsevien uhanalaisten kasvien ja lintujen riittävien elinolosuhteiden turvaaminen luonnonsuojelulain mukaisella tavalla. Koska alueella on iältään huomattavan vanhaa (100-200 vuotta) metsää, siellä tavataan useita eri lintulajeja. Alueella pesii muun muassa Suomessa rauhoitettu lintulaji Hippiäinen.

Alueella sijaitsevat elävät lähteet: Alueella sijaitsee kaksi elävää lähdeä. Peruskarttojen mukaan Suomessa on runsas 30 000 lähdeä. Luonnontilaiset lähteet ovat silti harvinaistuneet alle kymmeneen prosenttiin. Suomen ympäristökeskus on julkaissut huhtikuussa v. 2021 huolestuttavan tiedotteen, jonka mukaan Suomen lähteistä enää alle kymmenesosa on luonnontilan kaltaisessa tilassa ja vain sadasosa luonnontilassa.

Syynä siihen ovat muun muassa maa- ja metsätalouden toimenpiteet, kalaviljely, ojitukset ja soranotto sekä teiden ja voimalinjojen rakentaminen.

Lähteistä riippuvainen lajisto, kuten tietyt putkilokasvit, **sammaleet ja sienet** ovat uhanalaistuneet, jonka tähden luonnontilaisten lähteiden suojelu on tärkeää.

Lähteessä ja sen ympäristössä elävä kasvi- ja eläinlajisto pitää tutkia perusteellisesti ja ottaa huomioon eri lajien vaatimukset. Koska alueella sijaitsee kaksi elävää lähdeä, on luontoselvitykseen lisättävä arvio alueen mahdollisesti kartoittamattomista uhanalaisista kasvilajeista ja luonnon monimuotoisuudesta on tehtävä asianmukainen selvitys yhdessä Luonnonsuojeluliiton asiantuntijan kanssa.

kaavassa ole esitetty moottorikelkkareittejä tai -uria.

Kaavan laatijan tiedossa ei ole että alueelle tulisi moottoriliikenteeseen pohjautuvaa matkailua.

Kaava-alueelta on laadittu MRL 9§ mukainen luontoselvitys linnustoselvityksineen, jonka riittävyys ja kattavuus arvioidaan kaavaprosessin aikana käytävässä viranomaisvuorovaikutuksessa.

Ks. vastine yllä.

Alueelta on laadittu luontoselvitys, joka huomioidaan kaavassa suojeltavin ja säilytettävien aluevarauksi, merkinnöin ja määräyksin sekä ohjataan rakentamista ja muuta maankäyttöä selvityksen suositusten perusteella.

Kaava-alueelta on laadittu MRL 9§ mukainen luontoselvitys linnustoselvityksineen, jonka riittävyys ja kattavuus arvioidaan kaavaprosessin aikana käytävässä viranomaisvuorovaikutuksessa.

Kaavamuutosta suunniteltaessa on otettava huomioon, että metsä- ja vesilaki suojaa sekä luonnontilaisia että luonnontilaisen kaltaisia lähteitä ja puroja, eikä säilyneitä kohteita saa enää heikentää tai tuhota. Lähteet ovat suoraan vesilain nojalla suojeltuja kohteita.

Lain mukaan arvokkaat luontokohteet on otettava huomioon myös kaavoituksessa. Mökkejä ei saa rakentaa liian lähelle aluetta, jossa lähteet sijaitsevat. Toisin sanoen niiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty.

Lähteen suoja-alueen suuruutta ei ole laissa määritelty, vaan suoja-alueen riittävyys on aina tapauskohtaisesti katsottava. Lähteen luonnontilaisuuden arvioinnissa auttaa paikallinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY). Viime kädessä suoja-alueen riittävydestä päättää aluehallintovirasto (AVI). Lähteen ympärille muodostunut pienilmasto siinä viihtyvine kasvi- ja eliölajeineen sekä lähteen vesitalouden tasapaino on biologinen kokonaisuus, jonka olemassaoloa ei saa vaarantaa.

Metsien hoidossa lähteet tulee ottaa huomioon siten, että niiden elinympäristöjen ominaispiirteet säilyvät. Samoin kaikissa muissakin luontoa muokkaavissa toimenpiteissä, kuten tien tekemisessä ja rikkaruohomyrkkujen levityksessä, tulee huomioida lähde ja sen läheisyys. Mökkikylään on rakennettava kulkureitit, mökkien perustuksen alle joudutaan tekemään maanmuokkaustoimenpiteitä. Tällaiset toimenpiteet voidaan lukea luonnontilaisuuden elinvoimaisuutta vaarantaviksi. Lähteiden ympärille on jätettävä suoja-alue, jolle ei saa rakentaa mökkejä tai kulkureittejä.

Luontokohteet: Luontokohde on yksittäinen maastonkohta tai laajempi alue, joka erottuu selvästi ympäröivästä metsäluonnosta erityisten luonnonarvojensa tai ominaispiirteidensä perusteella. Ympäristöstä erottuminen voi perustua esimerkiksi erilaiseen puustoon tai kasvillisuuteen, maaperän ominaisuuksiin tai maastonmuotoihin.

Osa luontokohteista on niiden monimuotoisuuden kannalta niin merkittäviä, että ne on turvattu metsä- tai luonnonsuojelulailla. Metsänomistajan tulee huomioida sellaiset kohteet lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Alueella merkittävänä pidettäviä luontokohteita ovat luonnontilaisuuden ympäristö, alueen eritvinen soinen maaperä. Vanhan Pappilan historiallisesti

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Alueelta on laadittu luontoselvitys, joka huomioidaan kaavassa suojeltavin ja säilytettävien aluevarauksi, merkinnöin ja määräyksin sekä ohjataan rakentamista ja muuta maankäyttöä selvityksen suositusten perusteella.

Ks. vastine yllä.

Ks. vastine yllä.

Ks. vastine yllä.

Ks. vastine yllä.

arvokas taimitarhan alue sekä kaavoitettavan alueen vanhat metsät monimuotoisine puulajeineen.

Luontoselvityksessä on otettava huomioon metsän korkea ikä (vähintään 100 - 200 vuotta) sekä Vanhan Pappilan harjoittama taimitarhan toiminta. Alueelle on aikoinaan tuotu monia erinlaisia puuntaimia, jonka ansiosta metsäalueilla on nykyään luonnontilassa kasvavaa Simoniemelle ja Lapinläänille muutoin harvinaisia puulajeja. Nämä puulajit ovat levinneet metsässä luonnonvaraisina viimeisen 100 vuoden ajan.

Koska alueella on toiminut Pappilan taimitarha, se on myös paikallisesti kulttuurillisesti sekä historiallisesti merkittävää metsää. Tällaista aluetta on pidettävä kartoituksessa luontokohteena. Alueella on tehty osittain Pappilan savusaunan läheisyydessä metsähakkuita ja sen monimuotoisuus on näiltä osin heikentynyt. Luontoselvitystä tehdessä on arvoitava, onko metsän ennallistaminen ja luonnontilaan jättäminen huomioiden metsän erityisen puuston luonteen välttämätöntä.

Arviointia tehtäessä on otettava lisäksi huomioon maata peittävä kasvusto ja mahdolliset uhanalaiset kasvilajit.

Suositteluvia tapoja kohteen turvaamiseksi ovat:

- luontokohteen rajaaminen pysyvästi metsänkäsittelyn ulkopuolelle tai ohjaaminen suojeleluun,
- tavallista varovaisempi käsittely tai
- monimuotoisuudelle tärkeiden rakennepiirteiden vahvistaminen tai ennallistaminen luonnonhoitotoimilla.

Lain mukaan luontokohde voi olla ominaisuuksiltaan luonnontilainen, luonnontilaisen kaltainen tai heikentynyt. Myös heikentyneiden kohteiden huomiointi metsänkäsittelyssä on suositeltavaa, sillä ajan myötä kohteen luontoarvot paranevat ja kehittyvät kohti luonnontilaista.

Luontokohteiden turvaamisen merkitys monimuotoisuudelle

Luontokohteet edustavat harvinaisia elinympäristöjä, joiden säilyttäminen turvaa monien eri lajien, usein myös harvinaisten ja uhanalaisten lajien elinmahdollisuudet tai luontotyypin säilymisen.

Alueelta on laadittu luontoselvitys, joka huomioidaan kaavassa suojeltavin ja säilytettävien aluevarauksi, merkinnöin ja määräyksin sekä ohjataan rakentamista ja muuta maankäyttöä selvityksen suositusten perusteella.

Ks. vastine yllä.

Ks. vastine yllä.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Luontokohteilla ympäristöolot tai puuston rakenne ja puulajisuhteet ovat usein tavanomaisesta talousmetsästä poikkeavia. Käsittelyn ulkopuolelle jätetyillä luontokohteilla kehittyy ajan myötä järeää ja vanhaa puustoa sekä myöhemmin järeää lahopuuta. Ne ovat tärkeitä niistä riippuvaiselle lajistolle. Luontokohteiden puustoon kehittyy pitkällä aikavälillä luonnonmetsille tyypillisiä rakennepiirteitä.

Luontoselvityksen pohjana on käytettävä Suomen ympäristökeskuksen ja ympäristöministeriön julkaisemaa opasta luontoselvityksen laadinnan ja luontovaikutusten arvioinnin tueksi, joka on päivitetty vastaamaan kesäkuussa 2023 voimaan tullutta uutta luonnonsuojelulakia.

<https://valtioneuvosto.fi/-/1410903/opus-luontoselvityksiin-ja-luontovaikutusten-arviointiin-on-paivitetty>

Luontoselvityksen tukena on käytettävä alueella aikaisemmin tehtyjä kartoituksia, joista löytyy tietoa julkaisuissa Mutterikuistiset kylät.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10138/42383/SY_9_2013.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Lisäksi on otettava huomioon ympäristöministerin päätös Simon maisemahoitoalueesta:

https://ym.fi/documents/1410903/38439968/YM_paatos_Simon_maisemahoitoalueesta_2015-445E6B51_0AC8_4814_B1BD_5CF533A56C2B-113622.pdf/eedc7a3f-c2b4-8c1c-3b90-dba1aa12f68/YM_paatos_Simon_maisemahoitoalueesta_2015-445E6B51_0AC8_4814_B1BD_5CF533A56C2B-113622.pdf?t=1603260696300

✓ Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön

HUOMAUTUS:

Kulttuuriympäristöllä on suuri merkitys paikan – ja siinä asuvien ihmisten – identiteetille. Siihen vaikuttavat niin valtakunnallisesti merkittäviksi

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi ja huomioidaan kaavoituksessa.

Merkitään tiedoksi ja huomioidaan kaavoituksessa.

Merkitään tiedoksi ja huomioidaan kaavoituksessa.

valikoituneet kulttuuriympäristöt kuin vaatimattomamminkin, paikallisille tärkeät paikat ja niihin liittyvät muistot. Simoniemen Vanhan Pappilan alue metsästä löytyvine historiallisesti tärkeine raunoineen sekä Pappilan vanha metsässä sijaitseva taimitarha ovat tällaisena pidettäviä kohteita.

Selvityksessä on otettava huomioon Suomen lain mukaiset jokaisen oikeudet. Jokaisenoikeuksilla tarkoitetaan jokaisen oikeutta käyttää luontoa siitä riippumatta, kuka omistaa alueen tai on sen haltija. Luonnon käyttämiseen jokaisenoikeuksien sallimissa rajoissa ei siis tarvita maanomistajan lupaa eikä oikeuksien käyttämisestä tarvitse maksaa mitään. Koska alue on Simoniemeläisillä kulttuurillisesti arvokasta ja tärkeää aluetta, sen rajaamista yksityiskäyttöön ei voida perustella.

Jokaisenoikeudella saa

- liikkua jalan, hiihtäen ja pyöräillen luonnossa, kuten metsissä, luonnonniityillä ja vesistöissä
- ratsastaa maastoa vahingoittamatta
- oleskella ja yöpyä tilapäisesti alueilla, joilla liikkuminenkin on sallittua
- poimia luonnonmarjoja, sieniä ja rauhoittamattomia kasveja
- veneillä, uida ja kulkea jäällä
- onkia ja pilkkiä

Alueelle on jäämässä erityisiä yllä määriteltyjä paikalliselle kulttuurille tärkeitä historiallisia alueita. Paikallisten asukkaiden liikkumista kyseisillä maa-alueilla ei tule rajoittaa.

Siksi paikallisten ihmisten oikeudet omaan kulttuuriperintönsä säilyttämiseen on turvattava riittävillä toimilla. Tällainen toimi on riittävän ennakkoselvityksen tekeminen yrittäjän suunnitelmista mökkikylän sijoittamisen ja rakentamisen suhteen. Selvityksessä on otettava huomioon yrittäjän suunnitelmat aidata omistamansa maa-alueet, aikomus muuttaa Simoniemen julkisia kulkuväyliä yksityiseksi sekä 5.6.2024 infotilaisuudessa esitetty aikomus kieltää Simoniemeläisten liikkuminen kulttuurillisesti heille tärkeillä alueilla.

Mikäli matkailuyrityksen toiminta vaatii tällaista Simoniemeläisten lainvastaista liikkumisvapauden rajaamista, matkailu ei ole soveltuvaa Simoniemen valtakunnallisestikin tärkeälle kulttuurialueelle ja aluetta ei saa kaavoittaa matkailutarkoitukseen.

Alueelta on laadittu Simoniemen kulttuuriympäristöselvitys, joka huomioidaan kaavoituksessa.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Kaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla osalliset ja oleva maanomistus huomioiden. Kaava-alueella säilyy yleinen venesatama ja laaja virkistysalue uimarantoineen ja liikunta-alueineen.

Ks. vastine yllä.

Ks. vastine yllä.

Koska alue on valtakunnallisesti tärkeää kulttuuriperintöä ja kulttuurimaisemaa, sinne on turvattava esteetön ilmainen pääsy myös ulkopaikkakuntalaisille vierailijoille. Muun muassa metsässä sijaitsevaa Vanhan Pappilan taimitarhaa ei saa rajata jokaisen oikeuksen ulkopuolelle.

Paikallisen väestön oikeus jatkaa kulttuuriin liittyvää perinnettä omille lapsilleen ja lapsenlapsilleen on turvattava. Simoniemessä tällaisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi ihmisten omatoimiset luontoretket tutustumaan tärkeille alueille. Alueelle on turvattava myös riittävä pääsy esimerkiksi Partion harrastustoiminnalle. Myös yksityisillä ihmisillä ja perheillä on oltava oikeus tutustua harvinaisiin kaavoitettavalta alueelta löytyviin raunioihin, taimitarhaan, lähteisiin ja luontotyypeihin ja jatkaa Simoniemeläisille tärkeää luonnossa liikkumisen perinnettä myös tulevaisuudessa.

✓ Liikenteelliset vaikutukset

HUOMAUTUS:

Koska alueelle suunnitellaan huomattavaa matkailutoimintaa, on tehtävä riittävät selvitykset melusta ja mahdollisista häiriöistä sekä siitä, mitä alueen asemakaavoittaminen yksityisen matkailuyrityksen tarpeisiin tarkoittaa kunnassa nyt ja pitkällä aikavälillä.

9. Osalliset
Selvityksen perusteella osallisia (mitään tahoa pois sulkematta):

Maanomistaja, vuokraoikeuden haltija ja asukkaat:

- ✓ Alueen lähiympäristön maanomistajat ja asukkaat (kunta, yksityiset)
- Yhdyskuntatekniikka
- ✓ Simon Vesihuolto Oy
- ✓ Rantakairan Sähkö Oy

Viranomaiset:

- ✓ Simon kunta
- ✓ Lapin ELY-keskus
- ✓ Lapin Liitto
- ✓ Lapha / Lapin pelastuslaitos
- ✓ Tornionlaakson museo
- ✓ Lintuharrastajat Xenus ry

Kaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla osalliset ja oleva maanomistus huomioiden. Kaava-alueella säilyy yleinen venesatama ja laaja virkistysalue uimarantoineen ja liikunta-alueineen.

Ks. vastine yllä.

MRL 9§ 1.momentin mukaisesti Simoniemen asemakaava tulee perustumaan kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

HUOMAUTUS:

Luontokartoituksen tekemisessä on konsultoitava luontoalueiden harvinaisuuden huomioon ottaen riittävän pätevyyden omaavaa luontoasiantuntijaa. Koska kaavoitettavalla alueella, jonne suunnitellaan luontoa ja kulttuuriperintöä kuormittavaa matkailutoimintaa, on mm.suojeltavia luonnonlähteitä ja harvinaista vanhaa metsää ja erityisiä luontoalueita, tällaiseksi asiantuntijaksi ei voida katsoa harrastepohjalta luontoaktivistina toimivaa henkilöä, vaikka hän toimisi lintuyhdistyksen tai luonnonsuojeluyhdistyksen paikallisen järjestön edustajana.

Simoniemi on valtakunnallisestikin merkittävää aluetta, jonka luonto- ja kulttuuriarvon säilymisen turvaaminen on Simon kunnanhallituksen ensisijainen tehtävä. Simoniemen kulttuuriperinnön ja luonnon monimuotoisuuden säilyminen ulottaa vaikutukset satoja vuosia nykyisen kunnanhallituksen toiminnan päättymisen jälkeenkin. Kaavoituksen suunnittelussa on otettava huomioon yrityksen pitkä-aikaiset vaikutukset alueelle. Luontoa ja kulttuurimaisemaa ei saa uhrata kevyelle toimintasuunnitelmalle perustuvalla lyhytaikaisella yritystoiminnalle.

Alueelle toimintalupaa hakevalta yritykseltä on edellytettävä riittävä luottokelpoisuus, pitkäkestoinen talouden arvio sekä mökkikylän liiketoimintasuunnitelma. Yrityksen toiminnan elinkelpoisuus on arvioitava perustuen aikaisempiin tilinpäätöstietoihin ja luottotietoihin sekä sen aikaisemman liiketoiminnan historia ja yleinen maine on otettava huomioon tätä selvitystä tehdessä. Yrittäjän on sitouduttava edistämään Simoniemeläisten oikeuksien säilymistä omilla perinnealueillaan.

Koska mökkikylää suunnitellaan rakennettavaksi herkkään ja helposti haavoittuvaan arvokkaaseen kulttuurimaisemaan, matkailuyrityksen perustamisvaiheessa on otettava huomioon yrityksen mahdollinen elinikä ja tosiasiallinen realistinen arvio liiketoiminnan mahdollisuuksista ottaen huomioon, että Simoniemi on syrjäinen sijainniltaan; Simoniemeen ei kulje julkista liikennettä ja se ei sijaitse juna-aseman tai lentokentän läheisyydessä. On otettava huomioon, että alueella ei ole ravintolatoimintaa, kauppoja, apteekkeja, lääkärikeskusta tai muita turistien tarvitsemia palveluja.

Luontoselvitys on laadittu pätevän luontoasiantuntijan toimesta.

Simoniemen kulttuuriympäristö-, luonto- ja maisema-arvot ovat asemakaavan laadinnan lähtökohtia, jotka huomioidaan kaavoituksessa.

Mielipiteessä esiintuodut luottokelpoisuus ym. yritystalousasiat eivät ole asemakaavan laadintaan ja sisältövaatimuksiin perustuvia eikä kaavan laatijalla ole kompetenssia tai mahdollisuutta lausua niistä.

Ks. vastine yllä.

4. Osallisen mielipide 7.11.2024 järjestettyyn yleisötilaisuuteen (mielipiteen esittäjä ei ole ilmaissut osallisuuden luonnetta)

MIELIPIIDE

Kaavoitushanke tulee keskeyttää, mikäli hankkeen valmistelussa ei ole tehty riittäviä selvityksiä kaavoituksen vaikutusten arvioimista varten (MRL 5 § ja MRL 22 §).

Edellytämme, että alueella tehdään kasvillisuuden inventointipäivitys, mikäli sitä ei ole vielä tehty Ympäristökeskuksen toimesta.

Lisäksi edellytämme, että alueella tehdään linnustokartoitus niin, että EU:n lintudirektiivin (2009/147/EC) säännökset tulevat huomioiduksi kaavan valmistelussa.

Edellytämme jo rakennetun ympäristön ja alueella olevien kulttuuriarvoja sisältävien rakennusten säilyttämistä ja vaalimista annettujen suojelusäännösten mukaan. Lisäksi edellytämme, että nykyisen voimassa olevan kaavan salliman mahdollisen lisärakentamisen osalta otetaan huomioon kaavassa asetetut MRL:n mukaiset rajoitukset. Edellytämme myös, että rakentamisessa noudatetaan ohjeita rakennusten soveltumisesta tähän maisema-, luonto-, ja kulttuuriympäristöön.

Simossa 7.11.2024

Simoniemen asemakaavaa koskeva tiedotustilaisuus Toivon Tuvalla.

VASTINE

Merkitään tiedoksi.

Alueelta on laadittu luontoselvitys, joka on kaava-asiakirjojen liitteenä ja huomioitu kaavan laadinnassa.

Kaava-alueelta on laadittu MRL 9§ mukainen luontoselvitys linnustoselvityksineen, jonka riittävyys ja kattavuus arvioidaan kaavaprosessin aikana käytävässä viranomaisvuorovaikutuksessa.

MRL 9§ 1.momentin mukaisesti Simoniemen asemakaava tulee perustumaan kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunniteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Vastineet laati Jarmo Lokio, arkkitehti YKS 122